

ARAŞTIRMA MAKALESİ | RESEARCH ARTICLE

KAZANÇ YÖNETİMİ İLE LİKİDİTE ORANLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ:
BIST 30 UYGULAMASI

Murat KARA

Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Gevaş Meslek Yüksekokulu,
m.kara@yyu.edu.tr

0000-0002-2235-1827

Atıf / Citation: Kara, M. (2022). Kazanç yönetimi ile likidite oranları arasındaki ilişki: BIST 30 uygulaması. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, (İNİJOSS), 11(1), 139-154.
<https://doi.org/10.54282/inijoss.1069291>

<https://doi.org/10.54282/inijoss.1069291>

Öz

Şirketlere yatırım yapacak olan yatırımcılar şirketlerin finansal tablolarına bakarak yatırım kararı almaktadırlar. Fakat bazı şirketler yatırım yapacak olan yatırımcıları bu tablolarda olması gereken bilgileri farklı göstererek yanıltmakta ve hisse senetlerine olan talebi arttırmaktadır. Bu olaylar kazanç yönetimini ortaya çıkarmış ve kazanç yönetimi üzerine yoğunlaşmıştır. Bu çalışma ile 2010-2020 yılları arasında BIST 30'da işlem gören işletmelerin kazanç yönetimleri ile likidite oranları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. BIST 30 endeksinde bulunan bankacılık finans sektörlerinin finansal yapılarının üretim ticaret işletmelerin finansal yapılarından farklı olmasından dolayı bankacılık finans sektörü kapsam dışında bırakılarak toplam 16 işletme ile analiz gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'dan temin edilmiştir. Analize dâhil edilen işletmelerin kazanç yönetimlerinin tespit edilmesinde nakit akışlar üzerinden hesaplanan kazanç yönetimi formülasyonu kullanılmıştır. Kısa vadeli borçlanma oranlarını gösteren likidite oranları açısından ise cari oran, likidite (asit test oranı) ve nakit oranlarına ilişkin veriler esas alınmıştır. İşletmelerin kazanç yönetimi uygulamaları ile likidite oranları arasındaki ilişkinin tespit edilmesinde ise doğrusal regresyon analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler analiz edilirken SPSS 22 ve STATA 16 istatistiksel paket programlarından yararlanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre %1 anlamlılık düzeyinde kazanç yönetimi ile cari oran ile arasında pozitif bir ilişki, kazanç yönetimi ile nakit oran arasında ise negatif bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Likidite oranı ile kazanç yönetimi arasında ise negatif ve %5 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kazanç yönetimi, Likidite oranları, BIST.

RELATIONSHIP BETWEEN EARNING MANAGEMENT AND LIQUIDITY RATIOS: BIST 30 IMPLEMENTATION

Abstract

Investors who will invest in companies make investment decisions by looking at the financial statements of the companies. However, some companies mislead the investors who will make investments by showing the information required in these tables differently and increase the demand for stocks. These events led to earnings management and investors have focused on earning management. In this study we aim to determine the relationship between liquidity ratios. Since the financial structures of the banking and finance sectors in the BIST 30 index are different from the financial structures of production and trade enterprises, the banking and finance sector was excluded from the scope and the analysis was carried out with a total of 16 enterprises. The data obtained within the scope of the research were obtained from the Public Disclosure Platform (KAP). In determining the earnings management of the companies included in the analysis, the earnings management formulation calculated over cash flows was used. In terms of liquidity ratios showing short-term borrowing ratios, data on current ratio, liquidity (acid test ratio) and cash ratios are taken as basis. The linear regression analysis method was used to determine the relationship between the earnings management practices of the enterprises and the liquidity ratios. While analyzing the data, statistical package programs SPSS 22 and STATA 16 were used. According to the results obtained from the research, it has been observed that there is a positive relationship between earnings management and current ratio at the 1% significance level, and a negative relationship between earnings management and cash ratio. It has been determined that there is a negative and 5% significant relationship between the liquidity ratio and earnings management.

Keywords: Earnings management, Liquidity ratios, BIST.

GİRİŞ

Kazanç yönetimi, muhasebe ve finans literatüründe uzun geçmişi olan bir araştırma konusudur. Kazanç yönetimini inceleyen ilk çalışmalar, sermaye piyasalarının derinleşmeye başladığı yıllarda yapılmıştır. 2000'li yılların başında yaşanan büyük şirket skandalları, konuya olan ilgiyi canlandırmıştır. Son yıllarda hem uluslararası hem de yerel kamuoyunu çok sık meşgul etmeye başlayan manipülatif yönetici davranışlarına ilişkin haberler, kazanç yönetiminin önemli araştırma konuları arasında gösterilmeye devam edilmesine sebep olmaktadır. Uzun bir geçmişe sahip olan kazanç yönetimi literatüründe, konunun birçok farklı yönünü araştıran çok sayıda çalışma yapılmıştır (Onay & Benligiray, 2021). Son yüzyılda yaşanan muhasebe skandalları ile finansal raporlamada şüpheler artmış ve akademisyenler ile bilgi kullanıcıları için kazanç yönetimi konusu önem kazanmıştır. Bu skandalların en önemli nedenlerinden biri olarak finansal tabloların şeffaflığına etki eden kazanç yönetimi gösterilmiştir (Çetenak & Koç, 2016).

Muhasebe standartlarından kaynaklanan bazı esneklikler, yöneticilere muhasebe sürecini olumsuz yönde değerlendirmeyi ve kazançlarını yönlendirmeyi sağlamaktadır. Bu uygulamalarda işletmenin paydaşlarının hakları noktasında etkilemektedir. İşletme yöneticileri kazanç yönetimi ile kazançları istediği düzeyde raporlamaktadırlar. Kazanç yönetimini, muhasebe standartlarından dolayı (Scot, 1997; Watts & Zimmerman, 1990; Christie & Zimmerman, 1994; Beneish, 2001) kasıtlı olarak manipüle edenler bulunmaktadır (Schipper, 1989; Dechow vd., 1996; Levitt, 1998; Healy & Wahlen, 1999). Zira kazanç yönetimi uygulamaları ile işletme, kendi gerçek kazançlarını veya finansal performansını gizlemekte veya olduğundan farklı göstermektedir. Hâlbuki finansal raporlarda yer alan finansal bilginin gerçeğe uygun olarak sunulması esastır. Bir işletmenin finansal tablolarında eksik ve gerçeğe uygun olmayan muhasebe

rakamlarının yer alması, işletmenin finansal durum ve performansı hakkında yanlış değerlendirmelere yol açarak çıkar sahiplerini yanıltır ve bu, finansal tablo kullanıcılarının veya çıkar sahiplerinin işletmeye olan güvenlerinin azalmasına yol açar. İşletmelerin güvenilirliklerinin azalması, finansal sistem içinde yer alan işletmelerin ihtiyaç duyduğu fonlara ulaşmasını zorlaştırır ve işletmelerin sermaye maliyetinin artmasına neden olur (Suadiye, 2021).

Şirketler için fon kaynaklarının yönetimi etkili ve önemlidir. Aksi halde şirketlerin borç faizleri ile yönetilmesi imkânsızdır. Bundan dolayı yatırımcıları yatırım yapmaya teşvik edecek alternatif finansman kaynakları tercih edilmeli ve böylece kazançlı şirket görünümü ön plana çıkmalıdır (Alhadab & Al-Own, 2017; Cudia & Cruz, 2018). Kazanç ile şirketler kârlılık sağlayacak ve giderek artan kârlılık düzeyi şirket açısından önemli bir değer (varlık) olacaktır. Artan kârlılık şirkete yatırım yapmak isteyen yatırımcılarında dikkatini çekecektir (Purnama & Nurdiniah, 2018). İşletmeler tarafından raporlanan kar rakamı genel olarak, işletme yöneticileri, çalışanlar ve diğer paydaşlar açısından önem arz etmektedir. Bu nedenle yüksek kar rakamı raporlayan işletmelerin piyasa değerleri artmakta ve işletme paydaşlarının refah düzeyi yükselmektedir (Kurt, 2021). Ayrıca şirketlerin yöneticileri de üst yönetime şirketi kârlı göstermek isteyecek ve kârlılık için çaba sarf edeceklerdir. Bazı durumlarda kârlılığa ulaşmak için yasal olmayan yollarla şirketlerini olduğundan daha kârlı göstermek için kazanç yönetimi ya da muhasebe manipülasyonlarına başvurabilir (Tuan & Borak, 2020).

1. KAZANÇ YÖNETİMİ (EARNINGS MANAGEMENT) VE LİKİDİTE ORANLARI

1.1. Kazanç Yönetimi (Earnings Management)

Kazanç yönetimi, yöneticilerin yasal sınırlar dâhilinde isteğe bağlı olarak, kendi amaç ve çıkarları doğrultusunda finansal tabloları olduğundan farklı göstererek manipüle etmeleridir. Kazanç yönetimi ile ilgili literatürde çok sayıda çalışma söz konusu olmakla birlikte bu çalışmalar birbirini desteklemektedir. Levitt (1998) kazanç yönetimi ile finansal tabloların gerçek performansın değil istenilen performansın yansıtıldığına dikkat çekmiştir (Levitt, 1998). Healy ve Wahlen (1999) yapmış oldukları kazanç yönetimi tanımına göre, bazı çıkar sahiplerini firmanın finansal performansına ilişkin yanıltmak ve etkilemek amacıyla, yöneticiler tarafından finansal raporlarda sunulan kazançların değiştirilmesidir (Healy & Wahlen, 1999). Küçüksözen (2004)' e göre ise kazanç yönetimi "Bir şirketin ekonomik performansı hakkında finansal bilgi kullanıcılarının yanıltılması ya da kamuya açıklanan kâr rakamına bağlı sözleşmesel sonuçların etkilenmesi amacıyla, yöneticilerin finansal raporlama sürecinde (muhasebe standartları çerçevesinde ya da bunların dışında) aldıkları kararlarla veya gerçekleştirdikleri işlemlerle finansal sonuçları değiştirmeleri, diğer bir ifadeyle, yatırımcıların ya da ilgililerin karar ve düşüncelerini etkileyecek ya da değiştirecek nitelikte, muhasebe verilerinin ya da önemli durumların kasıtlı ve bilinçli olarak yanlış ya da eksik açıklanması ya da hiç açıklanmaması" şeklinde ifade edilmiştir. Diğer bir deyişle, kâr yönetimi yatırımcıların ya da diğer finansal bilgi kullanıcılarının karar ve düşüncelerini etkilemeye ya da değiştirmeye yönelik olarak, muhasebe bilgisinin bilinçli olarak yanlış açıklanması ya da hiç açıklanmamasıdır (Demir & Bahadır, 2007). Birçok tanımda kazanç yönetimi ile ilgili iki unsur ön plana çıkmaktadır. Bunlar (Ayarlıoğlu, 2007):

- Şirket yöneticileri, işletme faaliyetlerinde ve finansal raporlama sürecinde kişisel yargılarını kullanabilmektedirler.

- Yöneticilerin, özel bir çıkar elde etmek, bazı paydaşları yanlış yönlendirmek veya sözleşmelere bağlı sonuçları etkilemek gibi bazı özel amaçlar doğrultusunda yargıları olabilmektedir.

Kazanç yönetimi “tahakkuk esaslı” ve “işlem esaslı” kazanç yönetimi olmak üzere iki sınıfa ayrılmaktadır. Tahakkuk esaslı kazanç yönetimi, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde işletmenin gerçek ekonomik performansını gizlemek amacıyla yapılan kazanç yönetimi uygulamalarıdır. İşlem esaslı kazanç yönetimi ise muhasebe sistemin çıktısını etkilemek amacıyla bir faaliyetin, yatırımın veya finansman işleminin zamanlamasını veya yapılmasını değiştiren uygulamalardır (Gunny, 2010).

Kazanç yönetimi tahakkuk yönetimi, faaliyet yönetimi ve sınıflandırma yöntemi ile 3 farklı teknikte uygulanmaktadır. Bu 3 teknikten en çok kullanılan ve tercih edilen yöntem tahakkuk yöntemidir. Bu yöntemde yönetici muhasebe standartlarının esnekliğini kullanarak muhasebe politikalarını ve kârını rahatlıkla yönetebilir, seçilen muhasebe politikaları sayesinde gelir ve giderlerini sonraki dönemlere erteleyebilir. Örneğin, maddi duran varlıklarda azalan bakiyeler yöntemi kullanılarak o yılki amortisman giderleri arttırmak yine maddi duran varlıklarda yeniden değerlendirme modeli yerine maliyet modeli seçilerek tüm değer düşüklüklerini gider olarak kaydedilebilir. Ticari alacaklarda ise fazladan şüpheli ticari alacak karşılığı ayırmak dönem kârını etkileyebilir. Tahakkuk yöntemi ile cari döneme değil gelecek dönemlere ertelenen tahakkuklarla etki etmek mümkündür. Örneğin azalan bakiyeler yönteminde cari dönemde daha fazla amortisman gideri oluşurken gelecek dönemlerde daha az gider oluşacaktır. Ya da cari dönemde daha fazla şüpheli alacağa karşılık ayırıp gelecek dönemde alacak tahsil edildiği takdirde konusu kalmayan şüpheli alacaklara gelir yazacak ve böylece tahakkuk ters etki yapacaktır. Kazanç yönetiminin varlığını belirlemek için tahakkuk etmiş kazancın ihtiyari ve ihtiyari olmayan bileşenini ayırmak gereklidir. Kazanç yönetimi literatürüne göre işletmenin toplam tahakkukları ihtiyari ve ihtiyari olmayan tahakkuklardan oluşmaktadır. “İhtiyari olmayan tahakkuklar” iş stratejisi, sanayi sözleşmeleri (ticari işlemler), makroekonomik olaylar ve diğer ekonomik olaylar nedeniyle cari dönemde yapılan finansal nitelikli işlemlerden kaynaklanan tahakkuklardır. “İhtiyari tahakkuklar” ise kazançları yönetmek için seçilen muhasebe politikaları veya yapılan işlemlerden kaynaklanan tahakkuklardır (Ronen ve Yaari, 2008). Toplam tahakkuklar nakit akış yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. İşletmenin toplam tahakkukları belirlendikten sonra ihtiyari ve ihtiyari olmayan tahakkukların belirlenmesi için farklı modeller geliştirilmektedir. Bunların en yaygın kullanılanları Healy Modeli, De Angelo Modeli, Jones Modeli, Endüstri Modeli, Kaznik Modeli, The Forward Looking Modeli, Larcker-Richardson Modeli, Performans Eşlemeli Kothari Modeli bulunmaktadır. Çalışmamızda ihtiyari olmayan tahakkuklardan literatürde en fazla kullanılan Healy Modeli tercih edilmiştir. Healy Modeli, ihtiyari olmayan tahakkuklar bir önceki yılın toplam varlıklarına oranlanmış ortalama toplam tahakkuklar kullanılarak hesaplanmaktadır. Bu modelde her dönem kazanç yönetiminin olacağı varsayılmaktadır. Healy Modeli denklemi (Çavuş, 2018);

$$\dot{I}OT_{i,t+1} = \frac{1}{n} \sum_{t-n}^t \frac{TT_{i,t}}{TV_{i,t-1}}$$

$\dot{I}OT_{i,t+1}$ = i işletmesinin t+1 yılının ihtiyari olmayan tahakkuk değeri

$TT_{i,t}$ = i işletmesinin t yılında toplam tahakkuk değeri

$TV_{i,t-1}$ = i işletmesinin t-1 yılına ait toplam varlık değeri

n = Tahmin dönemi

t = İnceleme Dönemi

i = İşletmeye ilişkin gösterge

Bir diğer kazanç yönetim tekniği olan faaliyetler yönetimi sonuçları işletmeler açısından daha hissedilebilir olmakla birlikte yöneticiler faaliyet düzeyleri ile kazancı yönetmeye çalışırlar. Örneğin araştırma ve geliştirme yatırımlarının kısılması, satış hacimlerinin arttırılması yöntemlerini uygulayarak giderlerini azaltıp gelirlerini arttırabilmektedirler. Bir başka yolla üretimlerini arttırarak birim başına düşen sabit genel üretim giderlerini de düşürebilirler.

Diğer kazanç yönetim tekniği olan giderlerin sınıflandırılması yolu tekniğinde diğer yöntemler gibi dönem kârını değiştiren etki söz konusu değildir. Bu yöntemde yöneticiler gelir tablosundaki kalemleri kasıtlı olarak olmaları gereken gruplarda değil farklı gruplarda sınıflandırma yolunu seçmektedirler. Örneğin olağandışı gider sınıfında olan kalemin esas faaliyet gideri olarak sınıflandırılması gibi (Adıgüzel, 2018).

1.2. Likidite Oranları

Likidite literatürde nakite dönüşebilme hızı olarak ifade edilirken işletmelerin kısa vadeli yükümlülüklerini karşılanmasının finansal göstergesidir (Billah vd., 2015). Likidite oranları ile kısa vadeli yükümlülüklerin karşılanması dönen varlıklar ile dönen varlıkların dengede tutulması ile mümkündür. Likidite analizleri ile dönen varlık ile kısa vadeli yükümlülükler arasında anlamlı ilişki kurulmaktadır (Karapınar & Zaif, 2013). Likidite oranları ile işletmeler kısa vadeli yükümlülüklerini dönen varlıkların bir kısmı veya tamamı ile karşılanmasının ölçümü yapılmaktadır (Günay, 2014). Likidite oranları nakit oran, cari oran ve asit-test oranı olarak 3'e ayrılmaktadır. Cari oran; dönen varlık toplamının kısa vadeli borçların toplamına oranlanmasıyla bulunur Cari oran; dönen varlık toplamının kısa vadeli borçların toplamına oranlanması ve bu oranın 1.5-2 olması arzulanan ve sektörden sektöre farklılık gösteren orandır. Cari oran ile işletmelerin kısa vadeli borçlarını ödeme yükümlülüğü hesaplanır. Asit-test oranı ile işletmeler dönen varlıklarından stokları çıkardıktan sonra kısa vadeli borçlara oranlanır ve bu oranın 1 ve üzeri olması arzu edilir. Nakit oranda ise hazır değerler ve menkul kıymetleri toplanır ve kısa vadeli borçlara oranlanır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Kazanç yönetimi ile likidite oranları arasındaki ilişki ile ilgili literatür incelendiğinde bu konuda ülkemizde herhangi bir çalışmanın olmadığı görülmüştür. Ancak kazanç yönetimi ile ilgili

ulusal ve uluslararası literatüre bakıldığında ise birçok araştırmanın yapıldığı anlaşılmıştır. Literatürde konu ile ilgili çalışmalar ve elde edilen bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

Shah vd. (2010), 2003-2007 yılları arasında Karachi (Pakistan) menkul kıymetler borsası 120 şirketi, 2001-2007 yılları arasında Shenzhen (Çin) menkul kıymetler borsasında faaliyet gösteren 55 şirketi incelemişlerdir. Her iki ülkede de araştırma sonuçlarına göre kazanç yönetim uygulamaları ile kâr dağıtım politikaları arasında ilişki olmadığı saptanmıştır.

Asif vd. (2011) tarafından 2002-2008 yılları arasında Pakistan menkul kıymetler borsası 100 Endeksindeki bulunan 403 Şirket incelenmiş, araştırma sonucunda finansal kaldıraç oranının kâr dağıtım politikası üzerine, anlamlı ve önemli etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Haider vd. (2012) ile Moghri ve Galogah (2013) yaptıkları çalışmada kârlılık oranları ile kazanç yönetimi arasındaki ilişkiyi incelemişler ve aralarında anlamlı pozitif ilişki tespit etmişlerdir.

Sadeghi ve Zareie (2015), Tahran borsasında işlem gören firmalar üzerine yaptıkları çalışmada finansal oran ile kazanç yönetimini incelemişler ve kârlılık oranı ile kazanç yönetimi arasında pozitif bir ilişki tespit etmişlerdir. Ayrıca aile şirketleri üzerinde yapmış oldukları analizde de aynı sonuca ulaşmışlardır. Bu analizlerde aktif kârlılık, öz kaynak kârlılığı ve satış kârlılığında kazanç yönetimiyle anlamlı ilişkileri tespit etmişlerdir.

Ajide ve Aderemi (2014) tarafından yapılan çalışmada, 2012 yılında Nijerya menkul kıymetler borsasında faaliyet gösteren 13 şirket incelenmiş, incelemede kazanç yönetimi ile kâr dağıtım politikası arasında negatif bir ilişki olduğu ve kazanç yönetiminin kâr dağıtım politikası üzerinde önemli bir etkiye sahip olmadığı sonucuna varılmıştır.

Khanna ve Khanna (2015) tarafından 2008-2013 yılları arasında Hindistan menkul kıymetler borsasında faaliyet gösteren 79 şirkete kazanç yönetimi ile kâr dağıtım politikası arasındaki ilişki incelenmiş ve araştırma sonucunda kazanç yönetimi uygulamalarının kâr dağıtım politikaları üzerinde önemli bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Hastuti, Ghozali ve Yuyetta (2016) tarafından 2005- 2014 yılları arasındaki Endonezya borsasında işlem gören imalat firmaları incelenmiş, yapılan çalışmada Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının benimsenmesinin kazanç yönetimi üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğu saptanmıştır.

Malofeeva (2018) tarafından Rusya'daki 60 halka açık firmanın 2010- 2015 yıllarına ait veriler incelenmiş ve UFRS uygulamalarından sonra kazanç yönetiminde artış olduğunu tespit etmiştir.

Kara ve Toraman (2021) 2015-2019 yılları arasında BİST'te işlem gören 154 imalat sanayi şirketine yapmış oldukları çalışma ile kazanç yönetimi kârlılık oranları arasındaki ilişkiyi araştırmışlar araştırma sonucunda ekonomik kârlılık ve satış kârlılığı değişkenlerinin, şirketlerde kazanç yönetimine başvurmayla açık kârlılık oranları olduğu sonucuna varmışlardır.

Suadiye (2021) tarafından yapılan çalışma ile araştırma kapsamına alınan BİST firmalarının

2005-2016 yılları arasındaki tahakkuk kalitelerinin düşük ve tahakkuka dayalı kazanç yönetimi düzeyinin yüksek olduğunu, isteğe bağlı tahakkukları daha çok geliri azaltmak yönünde kullandıkları sonucuna varılmıştır.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Çalışmada 2010-2020 yılları arasında BIST 30’da işlem gören işletmelerin kazanç yönetimleri ile likidite oranları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. BIST 30 endeksinde bulunan bankacılık/finans sektörlerinin finansal yapılarının üretim/ticaret işletmelerin finansal yapılarından farklı olmasından dolayı bankacılık/finans sektörü kapsam dışında bırakılarak toplam 16 işletme ile analiz gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1. Araştırmada Yer Alan Şirketlerin Listesi

BIST 30’DA YER ALAN 16 ŞİRKETİN LİSTESİ	
ARÇELİK A.Ş.	KOÇ HOLDİNG A.Ş.
ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG A.Ş.
BİM BİRLEŞİK MAĞAZALAR A.Ş.	TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.
DOĞAN ŞİRKETLER GRUBU HOLDİNG A.Ş.	TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.
EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI T. A.Ş.	TÜPRAŞ-TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.
FORD OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.	TÜRK HAVA YOLLARI A.O.
HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.	TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.
KARDEMİR KARABÜK DEMİR ÇELİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	VESTEL ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Çalışmamızda BIST 30’da işlem gören işletmelerin 2010-2020 yılları arasında dönem sonunda raporladıkları nakit akış tablosu, kâr/zarar tablosu ve finansal durum tablolarına ilişkin veriler kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)’dan temin edilmiştir. Analize dâhil edilen işletmelerin kazanç yönetimlerinin tespit edilmesinde nakit akışlar üzerinden hesaplanan kazanç yönetimi formülasyonu kullanılmıştır. Kısa vadeli borçlanma oranlarını gösteren likidite oranları açısından ise cari oran, likidite (asit test oranı) ve nakit oranlarına ilişkin veriler esas alınmıştır. İşletmelerin kazanç yönetimi uygulamaları ile likidite oranları arasındaki ilişkinin tespit edilmesinde ise doğrusal regresyon analizi yöntemi kullanılmıştır.

3.1. Araştırmada Kullanılan Değişkenler

Çalışmada bağımlı değişken olarak kazanç yönetimi, bağımsız değişken olarak ise cari oran, likidite (asit test) oranı ve nakit oranlarına ilişkin değişkenler tercih edilmiştir. Kullanılan değişkenlere ilişkin kısaltmalarda aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmada Kullanılan Değişkenler

DEĞİŞKENLER	KISALTMALAR
Kazanç Yönetimi	KY
Cari Oran	CARO
Likidite/Asit Test Oranı	LIKO
Nakit Oran	NAKO

3.2. Araştırma Modeli, Analizi ve Bulguları

Araştırmada işletmelerin kazanç yönetimleri ile likidite oranları arasındaki ilişkinin tespit edilmesinde kullanılacak olan regresyon modeli aşağıda verilmiştir.

$$KY = \beta_0 + \beta_1 \text{CARO} + \beta_2 \text{LIKO} + \beta_3 \text{NAKO} + \varepsilon$$

Kazanç kalitesinin ölçümünde toplam tahakkuklar yöntemi kullanılmıştır. Toplam tahakkukların hesaplanmasında nakit akış yaklaşımı tercih edilmiştir. Nakit akış yöntemi baz alınarak toplam tahakkukların hesaplanması aşağıdaki gibidir (Çavuş, 2018, s.43).

Toplam Tahakkuklar = Net Kar- Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit Akışları

Toplam tahakkuk modelinde kazanç yönetimini hesaplamak için öncelikle işletmede olması beklenen tahakkuklar hesaplanır daha sonra gerçekleşen tahakkuklar belirlenir. Gerçekleşen tahakkuklar ile olması beklenen tahakkuklar arasındaki fark ihtiyari tahakkukları göstermektedir. Çalışmada ihtiyari olmayan tahakkuklar literatürde en fazla tercih edilen Healy Modeli ile tespit edilmiştir.

Healy modeli ise yukarıdaki başlıklar altında açıklandığından burada ayrıca yer verilmeyecektir. Literatürde likidite oranları ve kazanç yönetimi arasındaki ilişkinin belirlenmesinde çoklu regresyon analizi yöntemi kullanılmaktadır (Syarifah, 2021; Baraja ve Yosya, 2019).

Bu başlık altında BIST' te işlem gören işletmelerin 2010-2020 yılları arasında yayımladıkları finansal tablolardan hareketle kazanç yönetimleri ile likidite oranları arasındaki ilişki analiz edilecektir. Veriler analiz edilirken SPSS 22 ve STATA 16 istatistiksel paket programlarından yararlanılmıştır. Araştırmada belirlenen değişkenlere ilişkin özet bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Tanımlayıcı İstatistikler

DEĞİŞKENLER	Ortalama	Standart Sapma	Minimum	Maksimum
KY	-282.190.640	1.324.838.817	-11.191.000.000	587.211.029
CARO	1.66	.838	.377	6.067
LIKO	1.28	.717	-.614	4.693
NAKO	.600	.509	.014	2.344

Tablo 3'den elde edilen sonuçlara göre kazanç yönetimini ifade eden KY değişkeninin ortalama değerinin -282.190.640 TL, cari oran, likidite oranı ve nakit oranların ise ortalama

değerlerinin sırasıyla 1.66, 1.28 ve 0.60 olduğu gözlemlenmiştir. Genel olarak cari oran değişkeni için 2.00, likidite oranı için 1,00 ve nakit orana ilişkin değerlerin ise 0,20 olması beklenmektedir. Analize dâhil edilen işletmeler için cari oran hariç likidite oranı ve nakit oranlar için elde edilen ortalama değerlerin yeterli olduğu söylenebilir.

Araştırma kapsamında elde edilen verilere ilişkin doğrusal regresyon analizi gerçekleştirilmeden önce elde edilen verilerin ilişkin, normallik testi, çoklu bağlantı sorunu testi ve değişkenler arasında oto korelasyon testleri yapılmalıdır. Bu doğrultuda öncelikle verilerin normal dağılıp dağılmadığının belirlenmesi amacıyla normallik testi yapılacaktır. Verilerin normallik varsayımına uygunluğuna karar vermek için Skewness ve Kurtosis değerlerine başvurulmuştur. Skewness ve Kurtosis değerlerine ilişkin elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. Skewness ve Kurtosis Değerleri

DEĞİŞKENLER	Skewness	Kurtosis
	İstatistik Değeri	İstatistik Değeri
KY	-6,227	42,138
CARO	1,449	3,822
LİKO	1,372	3,217
NAKO	1,453	1,836

Tablo 4'den elde edilen sonuçlara göre KY, CARO, LİKO ve NAKO değişkenleri Skewness istatistik değerleri açısından incelendiğinde en düşük değer KY değişkeni olduğu görülmektedir. Kurtosis istatistik değerlerine bakıldığında ise en yüksek değer yine KY değişkeni, en düşük değer ise NAKO değişkeni olduğu gözlemlenmektedir. Verilerin normal dağılıma sahip olduğunu söyleyebilmek için Skewness ve Kurtosis istatistik değerlerinin Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre -1,5 ile +1,5 arasında olması, George ve Mallery (2010)'e göre ise -2 ile +2 arasında olması verilerin normal bir dağılım gösterdiğini ifade etmektedir.

Tablo 4'den de anlaşılacağı üzere referans değerler göz önüne alındığında değişkenlerin normal dağılıma sahip olmadığı görülmektedir. Doğrusal regresyon analizi yapılabilmesinin varsayımlarından birisi verilerin normal dağılım olmalarıdır. Bu anlamda verilerin normal dağılım gösterebilmesi konusunda değişkenlerin logaritması alınarak veriler normal hale getirilmiştir.

Tablo 5. Logaritması Alınmış Değişkenlerin Skewness ve Kurtosis Değerleri

DEĞİŞKENLER	Skewness	Kurtosis
	İstatistik Değeri	İstatistik Değeri
LOGKY	,626	-,769
LOGCARO	,045	-,362
LOGLİKO	,237	-,561
LOGNAKO	-,673	,414

Tablo 5'de logaritması alınmış değişkenlerin basıklık ve çarpıklık değerlerine ilişkin sonuçlar incelendiğinde tüm değerlerin basıklık ve çarpıklık istatistik değerlerinin -1,5 ile +1,5 arasında olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar verilerin normal hale getirildiği göstermektedir. Bundan

sonra analize değişkenlerin logaritması alınmış haliyle devam edilecektir.

Aşağıdaki tabloda ise çalışmamızın bağımsız değişkenlerini oluşturan cari oran, likidite oranı ve nakit oran değişkenlerine ilişkin çoklu bağlantı sorunu ve oto korelasyon sonuçları sunulmuştur. Çoklu bağlantı sorununun tespitinde VIF testi ve değişkenlerin kendi aralarında bir oto korelasyona sahip olup olmadığına ilişkin ise Durbin-Watson testine başvurulmuştur.

Tablo 6. VIF ve Durbin- Watson Testi Sonuçları

Değişkenler	VIF	Durbin- Watson
LOGCARO	4,774	1,553
LOGLIKO	5,740	
LOGNAKO	2,851	

VIF ve Durbin- Watson Testi Sonuçlarına ilişkin Tablo 6 incelendiğinde çoklu bağlantı sorunu (VIF) değerlerinin 10'dan küçük olması cari oran, likidite oranı ve nakit oranlarının kendi aralarında çoklu bağlantı problemi bulunmadığını ifade etmektedir (Topaloğlu, 2018). Değişkenler arasında oto korelasyon olup olmadığına ilişkin yapılan Durbin- Watson testi sonucunun 1,5 ile 2,5 arasında olması kurulan modelde oto korelasyon problemi olmadığını göstermektedir (Küçüksille, 2016).

Aşağıdaki tabloda modele ilişkin özet değerler verilmiştir.

Tablo 7. Model Özetleri

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,568	,322	,286	,91446

Modelden elde edilen sonuçlara göre bağımsız değişkenler olan cari oran, likidite oranı ve nakit oran değişkenlerinin, bağımlı değişkenimiz olan kazanç yönetimi değişkenini %32 düzeyinde açıkladığı görülmektedir. Analizden önce kurulan modelin tümüyle anlamlılık düzeyinin de belirlenmesi gerekmektedir. Anlamlılık düzeyine ilişkin yapılan varyans analizi sonuçları aşağıdaki gibidir.

Tablo 8. Varyans Analizi Sonuçları

	Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	22,248	3	7,416	8,868	,000
	Residual	46,829	56	,836		
	Total	69,077	59			

Varyans analizi sonuçlarına göre significant değerinin 0,05'ten az olması, kurulan modelin anlamlı olduğunu ifade etmektedir.

Tablo 9. Modellere İlişkin Katsayı Tablosu

Modeller		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
Kazanç Yönetimi ve Likidite Oranları	(Constant)	5,006	,369		13,583	,000
	LOGCARO	6,263	1,331	1,131	4,706	,000*
	LOGLIKO	-3,868	1,644	-,620	-2,352	,022**
	LOGNAKO	-1,386	,493	-,522	-2,810	,007*

*Katsayıların %1 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir.

** Katsayıların %5 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir

Tablo 9'da modellere ilişkin katsayı tablosu incelendiğinde bağımsız değişkenlerden cari oran ve nakit oranının %1 düzeyinde, likidite (asit test oranı) oranının ise %5 düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bağımsız değişkenlerimizden cari oran ile kazanç yönetimi arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Sonuçta analize dâhil edilen işletmelerin kazanç yönetimi uygulamaları arttıkça, kısa vadeli borçların ödeme gücünü gösteren cari oranın da arttığını göstermektedir. Tam tersi durumda yani kazanç yönetimine olan eğilim azaldıkça, işletmeler dönen varlıklarını karşılık göstererek kısa vadeli borçlarını ödeme gücünün azaldığını ifade etmektedir. Likidite oranı ile kazanç yönetimi arasında negatif ve %5 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuç işletmelerin kazanç yönetimi uygulamalarına olan eğilimleri arttıkça, stokların satılmadığı durumlarda işletmelerin kısa vadeli borçlarını dönen varlıklarla karşılayamayacağına işaret etmektedir. Başka bir ifade ile kazanç yönetimine olan eğilim azaldıkça, işletmelerin stokların satılmadığı durumlarda kısa vadeli borçlarını dönen varlıklarla karşılayabileceği tespit edilmiştir. Sonucu bağımsız değişken olan nakit oran ile kazanç yönetimi arasında negatif ve %1 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Elde edilen sonuca göre kazanç yönetimi uygulamalarına olan eğilim arttıkça, işletmelerin nakit ve nakit benzerleri ile kısa vadeli borçlarını ödeme gücü azalmaktadır. Diğer bir deyişle işletmelerin kazanç yönetimi uygulamalarına olan eğilimleri azaldığı durumlarda, nakit ve nakit benzerleri ile kısa vadeli borçlarını ödeyebileceğini göstermektedir. Elde edilen sonuçlardan hareketle kazanç yönetimi ile cari oran arasında anlamlı bir ilişki çıkmasının altında yatan nedenler irdelendiğinde birden fazla durum söz konusu olabilir. Örnek vermek gerekirse dönen varlıkların değerlendirilmesinde ortaya çıkan artışların yanında, muhasebe politikalarının da yıllar itibari ile değişiklik göstermesi de söz konusu olabilir. Ayrıca işletmelerin kısa vadeli ve uzun vadeli yabancı kaynaklar arasında hesap kalemlerinin niteliğinin değiştirilmesi suretiyle de yapılan makyajlı raporlamalar likidite oranları üzerinde etki yapması muhtemeldir.

SONUÇ

Bu çalışma ile 2010-2020 yılları arasında Borsa İstanbul (BİST)'te işlem gören işletmelerin kazanç yönetimi uygulamaları ile kısa vadeli borçlarını ödeme gücünü gösteren cari oran, likidite oranı ve nakit oranları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. İşletmelerin dönem sonunda raporladıkları nakit akış tablosu, kâr/zarar tablosu ve finansal durum tablolarına ilişkin veriler üzerinde analiz gerçekleştirilmiştir. Analize dâhil edilen işletmelerin kazanç yönetimlerinin tespit edilmesinde nakit akışlar üzerinden hesaplanan kazanç yönetimi

formülasyonu kullanılmıştır.

İşletmelerin kazanç yönetimi uygulamaları ile likidite oranları arasındaki ilişki ise doğrusal regresyon analizi yöntemi ile test edilmiştir. Doğrusal regresyon analizi yapılabilmesi için verilerin normal dağılım göstermeleri gerekmektedir. Normal dağılım olup olmadığının belirlenmesinde değişkenlerin basıklık ve çarpıklık değerlerine bakılmıştır. Bu anlamda normal dağılım göstermeyen verilerin logaritması alınarak veriler normal hale getirilmiştir. Daha sonra yapılan testler sonucunda değişkenler arasında çoklu bağlantı sorunu ve oto korelasyon olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre %1 anlamlılık düzeyinde kazanç yönetimi ile cari oran ile arasında pozitif bir ilişki, kazanç yönetimi ile nakit oran arasında ise negatif bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Likidite oranı ile kazanç yönetimi arasında ise negatif ve %5 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Elde edilen sonuçlardan hareketle kazanç yönetimi ile cari oran arasında anlamlı bir ilişki çıkmasının altında yatan nedenler irdelendiğinde birden fazla durum söz konusu olabilir. Örnek vermek gerekirse dönen varlıkların değerlendirilmesinde ortaya çıkan artışların yanında, muhasebe politikalarının da yıllar itibari ile değişiklik göstermesi de söz konusu olabilir. Ayrıca işletmelerin kısa vadeli ve uzun vadeli yabancı kaynaklar arasında hesap kalemlerinin niteliğinin değiştirilmesi suretiyle de yapılan makyajlı raporlamalar likidite oranları üzerinde etki yapması muhtemeldir.

EXTENDED ABSTRACT

In this study we aim to determine the relationship between liquidity ratios. Since the financial structures of the banking and finance sectors in the BIST 30 index are different from the financial structures of production and trade enterprises, the banking and finance sector was excluded from the scope and the analysis was carried out with a total of 16 enterprises. The data obtained within the scope of the research were obtained from the Public Disclosure Platform (KAP). In determining the earnings management of the companies included in the analysis, the earnings management formulation calculated over cash flows was used. In terms of liquidity ratios showing short-term borrowing ratios, data on current ratio, liquidity (acid test ratio) and cash ratios are taken as basis. The linear regression analysis method was used to determine the relationship between the earnings management practices of the enterprises and the liquidity ratios. While analyzing the data, statistical package programs SPSS 22 and STATA 16 were used. According to the results obtained from the research, it has been observed that there is a positive relationship between earnings management and current ratio at the 1% significance level, and a negative relationship between earnings management and cash ratio. It has been determined that there is a negative and 5% significant relationship between the liquidity ratio and earnings management.

The data on the cash flow statement, profit/loss statement and financial position statements reported by the companies traded in BIST 30 at the end of the period between 2010 and 2020 are used. The data obtained within the scope of the research were obtained from the Public Disclosure Platform (KAP). In determining the earnings management of the companies included in the

analysis, the earnings management formulation calculated over cash flows was used. In terms of liquidity ratios showing short-term borrowing ratios, data on current ratio, liquidity (acid test ratio) and cash ratios are taken as basis. The linear regression analysis method was used to determine the relationship between the earnings management practices of the enterprises and the liquidity ratios. In the study, earnings management was preferred as the dependent variable, and variables related to current ratio, liquidity (acid test) ratio and cash ratios were preferred as independent variables.

In our study, the Healy Model, which is the most used non-discretionary accrual in the literature, was preferred. Healy Model, non-discretionary accruals are calculated using the average total accruals proportioned to the total assets of the previous year. In the study, earnings management was preferred as the dependent variable, and variables related to current ratio, liquidity (acid test) ratio and cash ratios were preferred as independent variables. Total accruals method was used to measure earnings quality. Cash flow approach is preferred in the calculation of total accruals. One of the assumptions of performing linear regression analysis is that the data are normally distributed. In this sense, the data were normalized by taking the logarithm of the variables in order for the data to show normal distribution. It is seen that the current ratio, liquidity ratio and cash ratio variables, which are the independent variables, explain our dependent variable, the earnings management variable, at the level of 32%. Before the analysis, the level of significance of the established model should also be determined. It has been determined that the current ratio and cash ratio, which are independent variables, are significant at the level of 1%, while the liquidity (acid test ratio) ratio is significant at the level of 5%. It has been observed that there is a positive and significant relationship between the current ratio and earnings management, one of our independent variables. As a result, as the earnings management practices of the companies included in the analysis increase, the current ratio, which shows the solvency of short-term debts, also increases. In the opposite case, that is, as the tendency towards earnings management decreases, businesses express that their ability to pay their short-term debts decreases by showing their current assets as provisions. It has been observed that there is a negative and 5% significant relationship between the liquidity ratio and earnings management. This result indicates that as the tendency of enterprises towards earnings management practices increases, in cases where stocks cannot be sold, businesses cannot meet their short-term debts with current assets. In other words, as the tendency towards earnings management decreases, it has been determined that businesses can meet their short-term debts with current assets in cases where stocks cannot be sold. It has been observed that there is a negative and 1% level significant relationship between the last independent variable, the cash ratio, and earnings management. According to the result obtained, as the tendency towards earnings management practices increases, the ability of businesses to pay their cash and cash equivalents and short-term debts decreases. In other words, it shows that businesses can pay their short-term debts with cash and cash equivalents, when their tendency towards earnings management practices decreases.

With this study we aim to determine the relationship between the earnings management practices of the companies traded in Borsa Istanbul (BIST) between the years 2010-2020 and the current ratio, liquidity ratio and cash ratios, which show the ability to pay their short-term debts. The analysis was carried out on the data related to the cash flow statement, profit/loss statement

and financial position statements reported by the enterprises at the end of the period. In determining the earnings management of the companies included in the analysis, the earnings management formulation calculated over cash flows was used.

The relationship between the earnings management practices of the enterprises and the liquidity ratios was tested with the linear regression analysis method. In order to perform linear regression analysis, the data should show normal distribution. In order to determine whether there is a normal distribution, the kurtosis and skewness values of the variables were checked. In this sense, the data were normalized by taking the logarithm of the data that did not show normal distribution. As a result of subsequent tests, it was determined that there was no multicollinearity problem and no autocorrelation between the variables.

According to the results obtained from the research, it has been observed that there is a positive relationship between earnings management and current ratio at the 1% significance level, and a negative relationship between earnings management and cash ratio. It has been determined that there is a negative and 5% significant relationship between the liquidity ratio and earnings management.

Based on the results obtained, when the underlying reasons for the significant relationship between earnings management and the current ratio are examined, there may be more than one situation. For example, besides the increases in the valuation of current assets, it may be possible that the accounting policies change over the years. In addition, the make-up reporting made by changing the nature of the account items between short-term and long-term liabilities of the enterprises is likely to have an impact on the liquidity ratios.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Beyan / Ethical Statement: Bu çalışmada bilimsel araştırma ve etik ilkelere uyulduğu ayrıca çalışma boyunca yararlanılan eserlerin tamamının kaynakçada verildiği beyan olunur.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, H. (2018). Muhasebe literatüründe kazanç yönetim teknikleri. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 11(1), 63-76.
- Ajide, F. M., & Aderemi, A. A. (2014). The effects of earnings management on dividend policy in Nigeria: An empirical note. *Financial Business Management*, 2(3), 145-152.
- Alhadab, M. M., & Al-Own, B. (2017). Earnings management and banks performance: Evidence from Europe. *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 7(4), 134-145.
- Asif A., Rasool, W., & Kamal Y. (2011). Impact of financial leverage on dividend policy: Empirical evidence from Karachi stock exchange-listed. *African Journal Of Business Management*, 5(4), 1312-1324.
- Ayarlıoğlu, M. A. (2007). Kar yönetimi uygulamaları ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda test

- edilmesi. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Baraja, L., & Yosya, A., (2018). The impact of liquidity, profitability, activity and solvency ratio on change in earnings. *Indonesian Management and Accounting Research*, 17(1), 1-17.
- Beneish, M. D., Miller, B. P., & Yohn, T. L. (2015). Macroeconomic evidence on the impact of mandatory IFRS adoption on equity and debt markets. *Journal of Accounting and Public Policy*, 34(1), 1-27.
- Billah, N. M. B., Yakob, N. A., & Mc Gowan, C. B. (2015). Liquidity analysis of selected public-listed companies in Malasia. *International Economics and Business Macrothink Institute*, 1(1), 1- 19.
- Christie, A. A., & Zimmerman, J. L. (1994). Efficient and opportunistic choices of accounting procedures: Corporate control contests. *The Accounting Review*, 69(4), 539-566.
- Cudia, C. P. & Cruz, L. A. C. D. (2018). Determinants of earnings management choice among publicly listed industrial firms in the philippines. *De La Salle University DLSU Business Economics Review*, 27(2), 119-129.
- Çavuş, G. (2018). Finansal raporlama kalitesini etkileyen faktörler ve finansal raporların kalitesinin ölçümüne ilişkin yaklaşımlar: Bist imalat sektöründe bir uygulama. [Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi].
- Çetenak, E. H., & Koç, F. Ö. (2016). Kazanç yönetimi uygulamalarının firma düzeyinde belirleyicileri: Bist Örneği. *International Conference of Strategic Research in Social Science and Education (ICoSReSSE)*, 1575-1589.
- Dechow, P. M., Sloan, R., & Sweeney, A.P. (1996). Causes and consequences of earnings manipulations: An analysis of firms subject to enforcement actions by the SEC. *Contemporary Accounting Research*, 13(1), 1-36.
- Demir, V., & Bahadır, O. (2007). Muhasebe manipülasyonu yöntemler ve teknikler. *İSMMM Mali Çözüm Dergisi*, 84, 103-119.
- George, D., & Mallery, P. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference*. 17.0 update (10a ed.), Pearson.
- Gunny, K. A. (2010). The relation between earnings management using real activities manipulation and future performance: Evidence from meeting earnings benchmarks. *Contemporary Accounting Research*, 27(3), 855-888.
- Günay, S. G. (2014). *İşletme finansının temelleri*. Paradigma Akademi Yayınları.
- Haider, J., Ali, A., & Sadiq, T. (2012). Earning management and dividend policy: Empirical evidence from Pakistani listed companies. *European Journal Of Business And Management*, 4(12), 2222-1905.
- Hastuti, T. D., Ghozali, I., & Yuyetta, E. N. A. (2016). The effect of international financial reporting standards on the real earnings management and internal control structure as a moderating variable. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 6(4), 1807-1814.
- Healy, P. M., & Wahlen, J. M. (1999). A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. *Accounting Horizons*, 13(4), 365-383.
- Kara, S., & Toraman, A. M. (2021). Kazanç yönetimi ile karlılık oranları ilişkisi: Bist'te bir uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 295-312.
- Karapınar, A., & Zaif, F. A. (2013). *Finansal analiz*. Gazi Kitapevi.
- Kurt, Y. (2021). İhtiyatlılık ilkesinin finansal sürdürülebilirlik üzerindeki etkisi: BIST uygulaması, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ağustos Özel Sayı, 375-396.
- Küçükşille, E. (2016). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ş. Kalaycı (Ed.), Asil Yayın, 267.
- Küçükşözen, C. (2004). Finansal bilgi manipülasyonu: Nedenleri, yöntemleri, amaçları, teknikleri, sonuçları ve İMKB şirketleri üzerine ampirik bir çalışma. [Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi].
- Khanna, M., & Monika, K. (2015). Impact of earnings management on dividend policy Indian companies.

International Journal Of Multi Disciplinary Research And Development, 2, 352-356.

- Levitt, A. (1998, September 28). *The numbers game, A Speech*. 79-82. <https://www.sec.gov/news/speech/speecharchive/1998/spch220.txt>
- Onay, A., & Benligiray, S. (2021). Denetim raporlarına göre kazancını yöneten şirketlerde toplam ve spesifik tahakkuklar üzerine bir araştırma. *Sosyal Bilimler E Dergi*, 5(8), 84-111.
- Purnama, I., & Nurdiniah, D. (2018). Profitability, firm size and earnings management: The moderating effect of managerial ownership. *Advances in Economics, Business and Management Research*, 73, (5th Annual International Conference on Accounting Research (AICAR 2018)), 41-46.
- Ronen, J., & Yaari, V. (2008). *Earnings management emerging insights in theory, practice, and research*. Springer Science+Business Media, LLC.
- Sadeghi, S. A., & Zareie, B. (2015). Relationship between earnings management and financial ratios at the family firms listed in the Tehran stock exchange. *Indian Journal of Fundamental and Applied Life Sciences*, 5, 1411-1420.
- Schipper, K. (1989). Commentary on earnings management. *Accounting Horizons*, 3(4), 91-102.
- Scott, W. R. (1997). *Financial accounting theory*. Prentice Hall.
- Shah, Z. A., Hui, Y., & Zafar, N. (2010). Earning management and dividend policy: An empirical comparison between Pakistani listed And Chinese listed companies. *International Research Journal Of Finance And Economics*, (35), 112-126.
- Suadiye, G. (2021). Tahakkukların kalitesi ve tahakkuka dayalı kazanç yönetimi: BIST'te işlem gören şirketler üzerine bir araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 23(2), 302-328.
- Syarifah, S. (2021) Effect of Earnings Management, Liquidity Ratio, Solvency Ratio and Ratio Profitability of Bond Ratings in Manufacturing: (Case Study Sub-Sector Property and Real Estate Sector Companieslisted on the IDX Indonesian), *International Journal of Business, Economics and Social Development*, 2(2) 89-97.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Allyn and Bacon.
- Topaloğlu, E. E. (2018). Bankalarda finansal kırılğanlığı etkileyen faktörlerin panel veri analizi ile belirlenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 13(1),15-38.
- Tuan, K., & Borak, M. (2020). Kazanç yönetimi ve finansal performans: Borsa İstanbul üzerine ampirik bir araştırma. *Sosyoekonomi*, 28(44), 381-393.
- Watts, R. L., & Zimmerman, J. L. (1990). Positive accounting theory: A ten year perspective. *The Accounting Review*, 65(1), 131-156.